
[2018-22-RE](#)

CAUSA 2018-22-RE

(Graciá Cerdá c/ Andbank)

Número de registre 186-2018. Recurs d'empara

Aute de l'11 de juliol del 2018

BOPA núm. 45, del 25 de juliol del 2018

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 19 d'abril del 2018, per la representació processal del Sr. Enrique Graciá Cerdá, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 30 de gener del 2018 i contra l'aute del 27 de març del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en els seus vessants dels drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que es retrotreguin les actuacions al moment anterior en què es va dictar la sentència impugnada;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'informe del Ministeri Fiscal del 8 de maig del 2018;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Isidre Molas Batllori;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La representació processal del Sr. Enrique Graciá Cerdá va presentar una demanda laboral contra l'entitat bancària Andbank en què sol·licitava una indemnització de 942.860,00 € per desistiment justificat i d'havers laborals insatisfets, o subsidiàriament de 547.101,95 €, així com el pagament de les cotitzacions salarials corresponents. També demanava la cotització de les primes.

1.2. L'endemà la representació processal de l'entitat bancària va presentar una demanda laboral contra el Sr. Enrique Graciá Cerdá en què sol·licitava el pagament de 12.564,79 € en concepte de preavis no efectuat i d'una suma quedant per acreditar en concepte de danys i perjudicis.

1.3. La Batllia va acordar acumular les demandes i, el 5 de setembre del 2017, la Secció Civil del Tribunal Unipersonal del Batlle va dictar una sentència mitjançant la qual acordava estimar molt parcialment la demanda del treballador, condemnant l'entitat bancària a abonar-li la quantitat de 7.053,40 € i estimar parcialment la demanda de l'entitat bancària, condemnant el treballador a pagar 12.564,79 €.

1.4. Ambdues parts van presentar recurs d'apel·lació contra aquesta sentència i, el 30 de gener del 2018, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va desestimar el recurs d'apel·lació del Sr. Enrique Graciá Cerdá i va estimar parcialment el recurs de l'entitat bancària, revocant parcialment la sentència en el sentit de fixar en 4.328,40 € en lloc de 7.053,40 €, l'import que el Sr. Enrique Graciá Cerdá havia d'abonar a l'entitat bancària.

1.5. La representació processal del Sr. Enrique Graciá Cerdá va formular un incident de nul·litat d'actuacions per tal com va considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

1.6. El 27 de març del 2018, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què acordava desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions esmentat.

1.7. El 19 d'abril del 2018, la representació processal del Sr. Enrique Graciá Cerdá va interposar un recurs d'empara contra les resolucions anteriorment esmentades de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució, en els seus vessants dels drets a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació jurídica del recurrent

- El recurrent exposa que al mes de maig del 2010 corrien rumors que una altra entitat bancària del país volia contractar-lo i per tal d'evitar que això succeís Andbank va desdoblar la relació laboral en dos contractes, un contracte laboral andorrà, novació d'un contracte inicial signat l'any 2005, i un contracte mercantil de prestació de serveis, signat a Espanya.

- En el contracte signat a Espanya s'inclouïa una clàusula de no competència postcontractual amb una penalitat de 600.000,00 €, mitjançant la qual el recurrent es comprometia a no prestar serveis a empreses, bancs, societats d'inversió o entitats d'estalvi de matriu andorrana per un període de 12 mesos a comptar de l'extinció del contracte. Segons el parer d'aquesta part, aquesta clàusula no és conforme a diverses disposicions del Codi de relacions laborals andorrà, concretament a les dels articles 1, 3 g), 4.1 i 48.

- Pel fet que va decidir acceptar la proposta de treball d'una altra entitat bancària andorrana, es va presentar una demanda en contra seu davant la jurisdicció espanyola, la qual va estimar aquesta

demanda i el va condemnar al pagament de 710.935,00 €. Aquesta decisió va ser confirmada en apel·lació.

- Aquesta part va sol·licitar en el seu escrit de conclusions davant la Batllia la declaració de la vulneració del seu dret a accedir a la jurisdicció, pel fet que Andbank en establir una clàusula de no competència des d'un contracte mercantil espanyol li hauria generat indefensió, ja que no hauria pogut al·legar i demostrar els seus drets com a demandat davant els tribunals andorrans, els quals serien competents.

- El recurrent recorda que va denunciar aquesta mateixa vulneració en el marc d'un procediment urgent i preferent en què es va declarar que existint un procediment laboral en tràmit, aquesta era la via adequada per resoldre la problemàtica plantejada i en què es recordava que la vulneració d'un dret fonamental podia ser denunciada en qualsevol moment processal en la jurisdicció laboral ordinària.

- No obstant això, tant la Batllia, com la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, contradient la decisió anterior esmentada, van refusar pronunciar-se pel fet que era un fet nou i que la vulneració esmentada no havia estat al·legada en la demanda.

- Aquesta part retreu als tribunals andorrans que s'hagin declarat incompetents fonamentant-se en els arguments de la sentència de la primera instància de la jurisdicció espanyola i hagin dictat una sentència arbitrària i contrària a la jurisprudència andorrana, cosa que vulneraria igualment el seu dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret.

- Aquesta part retreu a les resolucions impugnades haver acceptat que el contracte espanyol estava sotmès a la legislació espanyola i que els tribunals andorrans no podien ser competents per pronunciar-se en relació amb una clàusula d'atribució de competència als tribunals de Barcelona continguda en el contracte espanyol. Considera que els tribunals andorrans haguessin hagut d'emprar els mecanismes que el dret andorrà i el dret internacional posen al seu abast per tal d'evitar l'aplicació de disposicions estrangeres que vulnereu preceptes d'ordre públic laboral i constitucional.

- Així mateix, considera que la sentència de la Batllia no va analitzar si s'havien produït els elements constitutius del frau de llei internacional, tan sols va constatar l'existència i la regularitat dels elements essencials del contracte espanyol, requisits necessaris per demostrar que el contracte no era simulat. El fet que la clàusula de no competència fos declarada regular pels tribunals espanyols no obsta als tribunals andorrans haver de pronunciar-se sobre la seva licitud i els seus efectes a Andorra.

- Aquesta part considera que la veritable voluntat fraudulenta inicial rau en la inclusió de la clàusula de no competència amb efectes a Andorra en un contracte espanyol, contravenint l'article 48 del Codi de relacions laborals i l'article 29 de la Constitució.

- En aquest sentit, aquesta part al·lega que les resolucions impugnades neguen l'abús de dret denunciat, però no el motiven de manera independent, limitant-se a dir que són aplicables les mateixes causes per les quals s'ha denegat el frau de llei.

- Finalment, el recurrent al·lega que els tribunals andorrans no s'han pronunciat sobre la vulneració dels drets establerts a l'article 29 de la Constitució, ni sobre els perjudicis que la signatura del contracte espanyol li va ocasionar, ja que la clàusula de no competència hagués hagut de ser anul·lada d'ofici.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li les resolucions objecte de recurs i que es retroreguin les actuacions al moment anterior en què es va dictar la sentència impugnada.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- En un primer apartat, la Sala Civil exposa una sèrie de fets acreditats que qualifica d'importants en què es destaca l'existència de dos contractes, un contracte laboral firmat a Andorra sotmès al dret andorrà i un contracte mercantil firmat a Barcelona, sotmès a la llei espanyola i als tribunals de Barcelona, entre una filial espanyola propietat 100 % d'Andbank i el recurrent, definit com a contracte de prestació de serveis que contenia una clàusula de no competència per un període de 12 mesos des de l'extinció del contracte, amb una penalització de 600.000,00 € en cas d'incompliment.

Així mateix, destaca que després de presentar el seu desistiment, el recurrent va començar una nova relació laboral en una altra entitat bancària andorrana i posteriorment, en el marc del contracte de prestació de serveis, la societat espanyola va presentar una demanda contra el recurrent davant la jurisdicció espanyola, la qual va estimar aquesta demanda i va condemnar el recurrent al pagament de 710.935,00 €. Aquesta decisió va ser confirmada en apel·lació.

- Sobre la introducció de pretensions i de fets nous en el tràmit de conclusions, i més concretament, sobre la invocació de la vulneració de drets fonamentals, la Sala Civil destaca que aquesta invocació no pot dur a contradir el principi d'acord amb el qual a partir del final del període d'al·legacions, el debat queda intangible, principi que també té rellevància constitucional. I afegeix que, cas que, la vulneració invocada existís, aquesta ja existia en el moment de presentar la demanda i el recurrent no la va invocar en aquell moment. Afegint que, en aquest cas, no només s'invoca la vulneració de drets fonamentals al·legada, sinó que, a més, es formulen també pretensions totalment noves com per exemple que s'obligui a l'entitat bancària a abstenir-se d'executar la sentència espanyola i torni els fets al moment inicial de la demanda formulada a Espanya i que s'indemnitzi al recurrent.

- Pel que fa al fons, la Sala Civil considera que la Batllia va motivar de manera detallada l'estimació de l'excepció d'incompetència de jurisdicció relativament al contracte espanyol i que el recurrent no ha patit cap indefensió; considera que s'ha donat resposta de manera motivada a totes les pretensions degudament adduïdes en el marc del procediment laboral i que no s'han vulnerat ni els articles 19 i 29 de la Constitució per la manca de protecció dels seus drets de treballador, ni l'article 10 de la mateixa norma.

- Sobre les qüestions relatives al frau de llei i a l'abús de dret al·legades pel recurrent, la Sala Civil considera que són el nus del litigi: manifesta que la Batllia no va fonamentar l'absència de frau de llei sobre la validesa del contracte espanyol, sinó sobre l'absència de voluntat fraudulenta. La Sala Civil considera que de les actuacions se'n desprèn, entre molts altres fets, que la firma dels dos contractes va tenir lloc després de negociacions entre les parts, després d'haver-se establert diverses versions i que el recurrent, llicenciat en dret i alt directiu amb experiència en el món bancari, els va signar de manera conscient i deliberada però no imposada.

Afegint que el fet de signar el contracte mercantil corresponia a la situació concreta de confiar funcions executives al recurrent per operar a Espanya per compte d'Andbank, i, de conformitat amb la jurisprudència espanyola, a la necessitat de sotmetre'l a la normativa relativa als contractes mercantils de prestació de serveis, considerant que les clàusules de no competència en aquests

tipus de contractes eren una pràctica corrent i no es podia considerar a priori com a dubtosa.

- Així mateix, considerava que pel que feia a l'abús de dret, aquests mateixos elements, duïen a considerar que no quedava acreditat que l'empresa tingués la voluntat o la finalitat de perjudicar al recurrent.

2.3. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal considera que el recurrent pretén que el Tribunal Constitucional revisi la interpretació i l'aplicació de la legislació ordinària efectuades per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.

- Destaca que aquesta Sala va motivar de manera detallada la incompetència de la jurisdicció andorrana en relació amb el contracte espanyol, raonant els motius pels quals aquest s'havia de qualificar com un contracte de prestació de serveis sotmès a la llei espanyola, examinant la clàusula litigiosa, així com els motius pels quals no existia frau de llei o abús de dret. Aquesta motivació no és arbitrària, ni incoherent ni lògicament irraonable.

- En aquest sentit recorda la jurisprudència del Tribunal Constitucional sobre l'abast de la seva competència en el marc d'un recurs d'empara, en què cal destacar que no li correspon entrar a jutjar la fonamentació donada pels tribunals ordinaris, sinó que s'ha de limitar a comprovar si aquesta fonamentació existeix i si no apareix *prima facie* com a absurda o arbitrària.

- Per aquests motius, demana al Tribunal Constitucional que declari la inadmissió a tràmit d'aquest recurs d'empara per la manca manifesta de contingut constitucional de les seves pretensions, d'acord amb les disposicions de l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

3. Fonament jurídic únic del Tribunal Constitucional

Aquest recurs d'empara va dirigit contra la sentència de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia del 30 de gener del 2018 i contra l'auto del mateix Tribunal del 27 de març del 2018 que resol l'incident de nul·litat d'actuacions. El recurrent al·lega en el seu recurs que "*s'han vulnerat els drets a un procés degut i a l'obtenció d'una resolució fonamentada en dret.*"

El Tribunal Constitucional no és una tercera instància judicial, ni tampoc un tribunal de cassació, destinat a valorar i, en el seu cas corregir, les decisions que els òrgans judicials han realitzat en l'exercici de la seva funció de selecció, d'interpretació i d'aplicació de la llei ordinària. El Tribunal Constitucional només pot intervenir en el cas que hom denunciï que algun dels drets fonamentals hagi estat vulnerat. Així per tal d'admetre a tràmit un recurs d'empara, aquest Tribunal ha d'examinar si la resolució impugnada és raonada i fonamentada en dret o, dit d'una altra manera, ha d'examinar si *prima facie* hi ha indicis que aquesta resolució pugui ser arbitrària, il·lògica o incoherent. En aquest cas, les resolucions impugnades no són arbitràries, estan raonades i motivades en dret, encara que el recurrent no estigui d'acord amb el seu contingut, i no són tampoc il·lògiques o incoherents.

Per tant no han estat vulnerats els drets a un procés degut i a l'obtenció d'una resolució fonamentada en dret, perquè els tribunals andorrans han actuat d'acord amb les facultats exclusives que tenen en

la selecció, la interpretació i l'aplicació de la legislació aplicable al cas.

Per tot això que s'ha exposat.

El Tribunal Constitucional del Principat d'Andorra,

DECIDEIX:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2018-22-RE interposat per la representació processal del Sr. Enrique Graciá Cerdá contra la sentència del 30 de gener del 2018 i contra l'aute del 27 de març del mateix any, dictats per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, a la presidenta de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

Acordat a Andorra la Vella, l'11 de juliol del 2018.

Isidre Molas Batllori Dominique Rousseau
President

Vicepresident

Laurence Burgorgue-Larsen
Magistrada

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat